

Pogajanja o Gdansku niso mogoča

Poljsko poluradno tolmačenje dejanskega položaja — Nemški pogoji za pogajanja za Poljsko niso sprejemljivi, poljske pa odklanja Nemčija prav tako odločno — Nasprotne vesti so neutemeljene ali tendenčne — Nova verzija o obliki priključitve

VARŠAVA, 19. julija. V zadnjih dveh dneh so se razširile po svetovnem tisku vesti, ki presojaajo položaj gdanskega vprašanja izredno optimistično in napovedujejo, da se bo po vsej priliki dalo rešiti na miren način potom direktnega sporazuma med Nemčijo in Poljsko. Te optimistične vesti presojaajo tu kot popolnoma neutemeljene in naglašajo, da so mogle nastati samo iz nepoznavanja dejanskega bistva gdanskega vprašanja in položaja. Predvsem pa kategorično zanikajo vse vesti, da bi se vršila ali tudi le pripravljala kaka pogajanja med Poljsko in Nemčijo.

NEMŠKI POGOJI ZA POGAJANJA

Na poučenem mestu izjavljajo s tem v zvezi sledeče: Poljski vladi je dobro znano, da je Nemčija pripravljena pričeti s Poljsko pogajanja na rešitev gdanskega vprašanja, toda samo pod pogojem, da Poljska že vnaprej pristane na vse glavne nemške zahteve, ki so: 1. Gdansk se de facto in de iure združi z Nemčijo, 2. Poljska dovoli gradnje nemške eksteritorialne ceste čez poljsko Pomorjansko, 3. nemški narodni manjšini na Poljskem se dovoli pravica svobodne organizacije v smislu nacionalnega socializma. Kar bi še preostalo za dejanska pogajanja, bi bile le modalitete priključitve in izvedbe obeh drugih zahtev, kakor tudi souporabe gdanskega pristanišča po Poljski. Najvažnejši pogoj Nemčije za ta pogajanja pa je, da se mora Poljska vnaprej odreči vsakemu, kakršnemu koli vmešavanju tretjih v ta pogajanja in vsaki nameri uporabe orožja, ako bi se pogajanja razvila in bi bil Gdansk brez sporazuma priključen k Nemčiji. V ta namen bi se morala odpovedati tudi svoji zvezi z Anglijo in Francijo.

USODA POLJSKE BI BILA ZAPEČATENA

Ako bi Poljska pristala na te pogoje, bi bila pogajanja takoj mogoča, toda Poljska bi bila v tem primeru izročena Nemčiji na milost in nemilost, enako kakor je bila Češkoslovaška po odstopitvi Sudev. Poljska je pa zelo točno informirana, da tudi omenjene zahteve niso maksimalne, ampak le minimalne. Takoj po izpolnitvi treh glavnih nemških zahtev bi se pričela kampanja za priključitev poljskega Pomorjanskega Nemčiji, a v načrtu je tudi sploh razbitje Poljske, ki se odtrga od svojih zaveznikov, odrinjena od morja in notranje oslabiljena sploh ne bi več mogla uspešno upreti nemškim nameram. Gdansk torej ni zadnja, ampak šele izhodna točka nemških namer proti Poljski.

POLJSKI POGOJI ZA POGAJANJA

Po vsem tem je razumljivo, da ne more biti v nobenem primeru in v nobeni obliki govora o kakih poljsko-nemških pogajanjih na tej nemški bazi. Prav tako je pa tudi Poljska že davno ugotovila načela, po katerih bi bila pripravljena s svoji strani pričeti pogajanja z Nemčijo o Gdanku. Ta pogajanja bi se morala omejiti na Gdansk z zagotovilom, da ostanejo poljske pravice v njem tudi še nadalje neokrnjene, pa naj bi se njegov državno-pravni položaj že kakor koli spremenil. Glede Pomorjanskega je Poljska pripravljena dovoliti Nemčiji določene prometne ugodnosti, toda nikoli ne eksteritorialnega značaja, dočim o dovolitvi organiziranja Nemcev po načelih nacionalnega socializma sploh ne more biti nobenega govora. Še manj pa more biti govora o tem, da bi se Poljska odklopla zvezi z Anglijo in Francijo. Pod temi poljskimi pogoji se pa zopet Nemčija noče spustiti v kaka direktna pogajanja. Iz tega sledi, da bi bila pogajanja mogoča samo v primeru,

ako bi opustila svoje pogoje bodisi Poljska bodisi Nemčija. Poljska vlada izjavlja, da sama ne bo popustila. Ob tem dejanskem položaju so vse optimistične kombinacije o kakih bližnjih pogajanjih povsem neresne in tendenčne.

NOVA PRIKLJUČITVENA KOMBINACIJA

GDANSK, 19. julija. Tu so se razširile vesti, da bo rešeno vprašanje Gdanska še pred kongresom nacionalno-socialistične stranke v Norimberku, in sicer na ta način, da bo Hitler, ki je že častni meščan Gdanska, izvoljen za predsednika gdan-

skega senata, prebivalci Gdanska pa bodo razglašeni za nemške državljane.

POLJSKI OPOMIN NEMČIJI

VARŠAVA, 19. julija. Sinoči je bilo objavljeno uradno poljsko poročilo z novim svarilom Nemčiji, naj ne polzkusi v nobeni obliki izvršiti priključitev Gdanska. Poročilo pravi: »Brez ozira na kakšen način želi Nemčija priključiti Gdansk, izjavlja poljska vlada, da bi že vsak poskus sam po sebi predstavljal rušitev sedanjega položaja in mednarodno-pravnega stanja in bi zato sledil s poljske strani takoj primeren odgovor.« Iz Gdanska pa poročajo, da je izdalo vodstvo nac. socialistov na prebivalstvo poziv, naj ne naseda vestem, ki se Gdanska ne tičejo. Gdansk je isto kakor Nemčija. Nemčija more mirno opazovati vse, kar se dogaja zaradi Gdanska in čakati na svoj čas, ki bo napočil prej ali slej. To poročilo je bilo izdano zaradi razpoloženja, ki so ga izzvale zmotne vesti o mirnem sporazumu.

Ostra kampanja proti Chamberlainu

NITI V LASTNI STRANKI MU NE ZAUPAJO IN SE BOJE NOVEGA MONAKOVGA, ZATO ZAHTEVAJO VSTOP CHURCHILLA V VLADO.

LONDON, 19. julija. Kampanja za vstop Churchilla v angleško vlado se nadaljuje z nezmanjšano odločnostjo. To kampanjo podpirajo zlasti oni konservativni klubi, h katerim spada lord Cam Rosse, lastnik »Daily Telegrapha«, ki stalno ustvarja razpoloženje za Churchillov vstop v vlado, kar pomeni indirektno tudi že akcijo za zrušitev Chamberlaina. Ti konservativci namreč ne verujejo Chamberlainu in se bojijo, da bi bil v trenutku odločilne nape- tosi, znova pripravljen pogajati se za pomiritev v smislu Monakova in dajati tota-

litarnim državam nove koncesije. To bi pa bilo nemogoče le v primeru, ako bi sedel v vladi tudi Churchill. Tej skupini pripadajo poleg lorda Cama Rosse tudi lord in lady Astor, lord Frenhard, lord Wolner, lord Celborne, Harold Nicholson ter voditelji vseh opozicijskih skupin. Skupina razpolaga s listi »Daily Telegraph«, »News Chronicle«, »Manchester Guardian«, »Yorkshire Post« itd. Edini list, ki stoji na Chamberlainovi strani, so »The Times«.

Danes dva sestanka v Tokiu

ARITA IN CRAIGIE STA SE SEŠLA NA POGAJANJA DOPOLDNE IN POPOLDNE — NADALJEVANJE PROTIANGLEŠKE KAMPANJE

TOKIO, 19. julij. Danes dopoldne je bil drugi razgovor v angleško-japonskih pogajanjih zaradi Tiencina med japonskim zunanjim ministrom Arito in angleškim veleposlanikom Craigiem. Razgovor je trajal tri četrt ure. Kakor se poroča, bo tretji razgovor danes popoldne. O uspehu ali neuspehu današnjega razgovora ni bilo mogoče ničesar izvedeti. Kampanja proti Angliji in Angležem se v japonskem tisku in javnosti nadaljuje z nezmanjšano ostrino. Vsi listi pozivajo vlado, naj vztra-

ja pri zahtevi, da se reši ves kompleks angleško-japonskih odnošajev na Daljnem vzhodu.

TOKIO, 19. julija. O današnjem dopoldanskem razgovoru med Arito in Craigiem se je izvedelo, da je Craigie odklonil vsako razpravo o drugih vprašanjih, dokler se ne reši tiencinsko. Opozoril je Arito na dejstvo, da je angleški koncesiji v Tiencinu z mednarodnimi pogodbami zagotovljena popolna nevtralnost, katero morajo tudi Japonci spoštovati.

Jugoslavija in Grčija

IZJAVA NOVEGA JUGOSLOVANSKEGA POSLANIKA V ATENAH GRŠKIM ZASTOPNIKOM TISKA O JUGOSLOVANSKO-GRŠKEM SODELOVANJU.

ATENE, 19. julija. Ob priliki predaje akreditivnih pisem grškemu kralju Juriju je novi jugoslovanski poslanik Aleksander Vukčević dal zastopnikom grškega tiska med drugim naslednjo izjavo: Jugoslavija in Grčija sta v okviru Balkanskega sporazuma stalno vodili konstruktivno politiko. Tesno sodelovanje, ki postaja vsak dan čvrsteje, je dalo mnogo zaščite skupnim

interesom. Obema narodoma je prav zdaj takšno sodelovanje potrebnejše kakor kdajkoli poprej. Balkanski sporazum mora ostati svoboden, popolnoma neodvisen v svojih odločitvah in delovanju, imajoč pred očmi le učvrstitev miru in svobode svojih članic na Balkanu. Jugoslavija in Grčija nudita s svojim zadržanjem primer zaupanja in čuvarja balkanskega miru.

Zapiski

Kralj Gustav V.

Med nordijskimi državami zavzema kraljevina Švedska prvo in s tem vodilno mesto tudi v zunanji politiki. Prav na njeno iniciativo so se zunanji

ministri Švedske, Norveške, Danske in Finske že ponovno sešli in sklepali o stališču, ki naj ga zavzamejo v sedanjih resnih mednarodnih časih. Obveljal je sklep, da hočejo tudi v eventualni novi evropski vojni ostati vse nordijske države nevtralne. To nevtralnost pojmujejo tako strogo, da so z izjemo Danske, ki edina meji neposredno na Nemčijo, odklonile tudi ponudbo vlade v Berlinu, naj bi se sklenili med njimi in tretjim rajhom nenapadalni pakti. Kljub temu se pa vse štiri naglo in močno oborožujejo. Posebno Švedska je žrtvovala lani in letos za svojo varnost že ogromne vsote. Švedski stojič od l. 1907. na čelu kralj Gustav V., sin kralja Oskarja II. Rojen je bil na gradu Drottningholmu dne 16. junija l. 1858. Za časa njegove mladosti je bila tudi Norveška še zvezana s Švedsko s personalno unijo, zato je bil Gustav V. od l. 1884. do ločitve l. 1891. podkralj na Norveškem. L. 1914. so nastali na Švedskem ostri spori zaradi obrambe in vprašanja nevtralnosti, ki jih je pa popularni kralj srečno rešil in ohranil državi z nevtralnostjo mir in nemoten razvoj. Prav taka je tudi sedaj njegova trdna volja.

Manlja preseljevanja

Zadnjič smo v uvodniku o problemu preselitve južno tirolskih Nemcev v Nemčijo ugotovili, da bi tak vzgled utegnil najti zlasti po kaki eventualni novi vojni še več posnemovalcev. Takoj nato se se že oglašili v londonski poslanski zbornici glasovi, ki so predlagali, naj bi se gdansko vprašanje rešilo na isti način, s preselitvijo gdanskih Nemcev v Nemčijo ni naseljitvijo Poljakov. »Kurjer Warszawski«, ki poroča o teh londonskih predlogih, pa dostavlja, da po eventualni vojni, ki bi prinesla zmago zaveznikov, Nemci ne bodo izseljeni samo iz Gdanska, ampak tudi iz Vzhodne Prusije in še od drugod. Na vsem ozemlju Poljske ne bo smel ostati noben Nemec več.

Češke legije na Poljskem

V »Krakowskem Ilustrowanem Kurjeru« se zavzema poljski pisatelj Pruszyński za to, naj bi češki emigranti ostali na Poljskem in se ne bi odpošiljali v Francijo in Ameriko. Po pisateljevem mnenju bi morala prav Poljska postati središče vse češke emigrantske akcije, predvsem pa snovanja čeških legij.

Poljaki in Litvanci

Po zasedbi Klajpede in po izbruhu nemško-poljskega spora se je pričelo nekdanj sovražno razmerje med Poljaki in Litvanci spremenjati celo v prijateljstvo. Poljska vlada je sedaj dala Litvi dovoljenje, da ustanovi v Vilni svoj generalni konzulat, katerega glavni namen bo skrb za tamkajšnjo litvansko manjšino. Za prvega generalnega konzula bo pa imenovan, kakor poroča »Kurjer Warszawski«, Michaelis Birzyskas, predsednik bivšega društva za osvoboditev Vilne.

Garancije ob Baltiku

Londonske »Times« so objavile te dni članek o vprašanju garancij baltiskim državam, v katerem pravijo, da tem s strani Rusije ne grozi nobena nevarnost za svobodo, nikakor pa ne bi bilo mogoče dovoliti, da bi se pustile od koga drugega zlorabiti proti Rusiji.

Maribor, 19. julija.

Francoška revolucija je zarezala marsikje že v prvem zamahu globoke brazde. Politični zemljevid Evrope je bil v razdobju treh prevratov Francije še zelo nejasen, komaj v obrisih so se kazali sledovi kasnejšega vzpona enotnih narodnih držav. Trhla podnavska monarhija je slonela še na velenemskih tleh, na Balkanu je sultanova Turčija držala v šahu male narode. Italija je bila razkosana na več državnih enot, cel mozaik kneževin in vojvodin je cepil ozemlje sedanje Nemčije na eksploatacijska področja legij suverenov in njihovih sorodnikov. Evropa je bila daleč od cilja, ki bi naj pokazal njeno pravo, narodno politično in kulturno kvalifikacijo.

Toda — vprav v februarjski revoluciji 1848. moramo iskati temelje novim osnovam vstajenja narodnih držav. Gibanje, ki je v italijanskem Risorgimentu, pruski državni zvezi in osvoboditvi Balkana dvignilo narode k zaključenim oblikam narodnih mej, se je postavilo na tehtno podlago pravega »nacionalizma«. Bila so to prizadevanja, ki so našla močnega odmeva povsod, kjer so tlačeni narodi iskali izhoda iz mračnih dni tlačanstva v svetlo bodočnost vsenarodne svobode.

Čist po dejanjih, po obsegu začrtanih mej povsem utemeljen je bil nacionalizem, ki je zedinil heterogene elemente Francije, Anglije, pa Italije in Bismarkove Nemčije do Sedana v enotno državno tvorbo. Izkristalizirano, čeprav po obsegu in zamisli nepopolno je bilo gibanje, ki je dvignilo slovanske narode k svobodi. Brez prigovora so ta velikopotezna dejanja demokratskih naporov prešla v zgodovino, se zakoreninila med narodom in dala Evropi po zaključku svetovne vojne mnogo jasnejšo narodnostno obliko kot jo je imela prej.

Toda, kaj naj rečemo o »nacionalizmu«, ki so se po vojni v silnem zamahu razpasli po svetu? Najizrazitejša predstavnik tega »neonacionalizma« sta fašizem in narodni socializem, stoddstotna nosilca borbenega imperializma, ki je nerazdružno povezan z najvišjo afirmacijo naroda. Priznati je treba, da je to novo narodnostno gibanje znalo izpolniti praznino, ki je ločila predvojno nacionalizem od marksizma. Vključila je v svojo doktrino socialno strukturo, kakršna je dala Italiji korporativno ureditev države, Nemčiji pa z reorganizacijo dela velike množice pristašev iz nižjih slojev. Absolutna sredotežna usmerjenost na znotraj, pa daleč v »življenjski prostor« vržena sredobežna sila neonacionalizma na zunanaj je zrahljala pojme o narodnostnih pravicah in v dobrih dveh letih se izpreminja obraz naše zemlje, kakor da bi bili narodi že bogve koliko sto let pozabili na premikanje mej.

S svetovnopoličnega zreljšča je posebno važno, da so ideje novega nacionalizma pljusnile tudi izven Evrope. Neonacionalizem je našim pristaše v Ameriki, spor za Gran Chaco, revolucionarno gibanje v Peruju, Braziliji, Ekvadorju in na Kubi je pokazalo, da so latinski narodi Amerike tudi okuženi po egocentričnih nacionalnih silah. Sicer je to gibanje ostalo v Ameriki precej plitvo, krepkejšega zamaha je pa našlo v vojaških krogih Japonske. Bojevit narod je segel po azijski celini z geslom »Azijo Azijcem! in pod krinko dobrohotnega izreka skuša zdaj zakoreniniti v azijskih narodih sovražstvo do vsega, kar je evropskega.

Neonacionalizem je zdrnil tudi arabska plemena v severni Afriki in Prednji Aziji. Iz afriškega Maroka je vžgal Franco ogenj revolucije na Španskem, na obalah v Palestini sta trčila arabski in židovski narodni imperativ skupaj.

Demokracija in novi nacionalizem sta torej poleg vseh »naporov za ohranitev svetovnega miru« v vseh širinah sveta na delu, da utrdita svoje postojanke. V vsakdanjem političnem trenju si niti predstavljati ne moremo, koliko podtalnih akcij, volunskih mrež, pred vsem pa materialnih, finančnih sredstev se razsipije na obeh straneh za zmago te ali one ideje. Ne smemo pozabiti, da bi eventualni svetovni požar to pot zganil svet v vse drugačnem obsegu in učinku, kakor je to bilo v zadnji vojni. Oba tabora se dobro zavedata, da bo zmaga prinesla središnjemu absolutno prevlado v svetu, pora-

Roosevelt se je vdal

POSEBNA KONFERENCA VODILNIH POLITIKOV USA V BELI HIŠI OSTALA BREZ USPEHA ZA SPREMEMBO NEVTRALNOSTNEGA ZAKONA.

WASHINGTON, 19. julija. Sinoči je bila v Beli hiši konferenca o vprašanju zakona o nevtralnosti. Navzočni so bili Roosevelt, Garner, Cordell Hull, Berkeley, demokratski leader senator Pittman ter republikanski senatorji Mac Nery, Austin in Borah. Na konferenci so na Rooseveltovo iniciativo razpravljali o možnosti spremembe nevtralnostnega zakona še v teku sedanjega zasedanja kongresa. V poročilu, ki je bilo dano poročevalcem listov po konferenci, ki je trajala tri ure, se naglašja, da je opozicija ostala na svojem znanem stališču naj se razprava o nevtralnostnem zakonu odloži do prihodnjega zasedanja. Roosevelt in Hull sta pa

tudi ostala na svojem nasprotnem stališču.

WASHINGTON, 19. julija. Po mnenju »Associated Press« sta Roosevelt in Hull po sinočnji konferenci opustila nadaljnja prizadevanja za spremembo nevtralnostnega zakona tekom sedanjega zasedanja. Tiskovni referent predsedstva je izjavil, da so sedaj tisti, ki so proti spremembi zakona, odgovorni za primer, ako zateče Ameriko nova evropska vojna nepravilno. Mnenja nevarnosti vojne so deljena. Dočim sta Roosevelt in Hull po iz Evrope prihajajočih poročilih pesimista, so opozicionalci optimisti.

Večerja v Buckinghamu

BIVANJE KNEZA NAMESTNIKA PAVLA IN KNEGINJE OLGE V LONDONU. — PRISRČNA DOBRODOŠLCA ANGLEŠKEGA TISKA.

LONDON, 19. julija. Angleški kralj in kraljica sta priredila sinoči na čast knezu Pavlu in kneginji Olgi slavnostno večerjo v Buckinghamski palači. Poleg članov kraljevskega doma so se večerje udeležili tudi predsednik vlade Chamberlain, zunanji minister Halifax, minister dvora Antič, naš poslanik dr. Subotić s soprogo in drugi odločniki Londona. Goslik kneza Pavla

je zasebnega značaja. Kentski vojvodski par bo jesni odpotoval v Avstralijo, kjer bo Kentski vojvoda prevzel dolžnosti guvernerja. Zato se bodo jugoslovanski gostje poslovili od visokih sorodnikov. Listi prinašajo dobrodošlice knezu namestniku in kneginji ter poročajo, da je bil sprejem v Buckinghamski palači zelo prisrčen.

M'sija Tiborja Eckhardta v Londonu

LONDON, 19. julija. Tu se mudi v zasebni misiji voditelj stranke madžarskih malih posestnikov, opozicionalec Tibor Eckhardt. Eckhardt je konferiral s Churchillom, Duffom Cooperjem in nekaterimi drugimi angleškimi politiki, katere je opozoril na nevarnost, da postane Madžarska v kratkem nemški protektorat. Angleški listi razpravljajo obširno o tej nevarnosti, ki se potrjuje tudi iz drugih virov.

Amerika kupuje francoske in angleške kolonije?

PARIZ, 19. julija. DNB. Agencija Furnir poroča iz Newyorka, da je senator Lundley predložil, naj bi Zedinjene države kupile francosko Antilsko otočje v Južni Ameriki, zlasti pa tudi francosko in angleško Gvinejo. Senator je predlagal, naj bi se kot kupnina uporabili deloma tudi francoski in angleški vojni dolgovi v USA.

Krvav spopad med Perujci in Ekvadorci

PARIZ, 19. julija. Agencija Havas poroča iz Amerike, da je nastal na meji južnoameriških republik Ekvadorja in Peruja krvav vojaški spopad. Obmejne čete so se spopadle na meji ekvadorske pokrajine El Oro in perujske pokrajine Tumbes. Pri spopadu je bilo na obeh straneh več vojakov ubitih in ranjenih. Vest uradno še ni potrjena.

DR. BENEŠ V LONDONU

LONDON, 19. jul. Stefani. Bivši predsednik češkoslovaške republike, dr. Edvard Beneš, je iz Amerike prispel v London, kjer bo prebil večino svojega bivanja na Angleškem.

ANAMSKA CESARICA PRI PAPEŽU

RIM, 19. jul. Havas. V Rim je prispela anamska cesarica. Sv. oče jo bo sprejel jutri v posebni avdienci.

VELIKA VROČINA V GRČIJI

ATENE, 19. julija. Na Grškem je nastala huda vročina. V okolici Drame kaže toplomer v senci 40 stopinj C. Delo na polju je nemogoče.

ženemu pa ponižanje, za katerega bo treba mnogo pokolenj, preden bi se zacelele rane, ki jih bo po svetovnem klanju in versailleskem miru razočarana diplomacija naložila nasprotniku.

Svet vre, trepeče za svojo bodočnost. Ognjišče njegovega nemira je v Evropi, pa daleč v vzhodni Aziji. Vse naokrog tli pod pepelom hujskajoče prišepetanje privrženecv dveh taborov. Ognjeni vihar, če bo razpihal žerjavico, bo pokazal, v

Ironsides pri Rydz-Smyglju

VARŠAVA, 19. julija. Reuter. General Ironsides je bil sinoči gost na večerji pri maršalu Rydz-Smyglju. Uradno zatrjuje, da ima Ironsides nalogo angleške vlade, da se pobliže spozna s poljskimi odličniki in načrtom poljskega generalnega štaba, ki ga je treba prilagoditi strategiji angleško-francoskega generalnega štaba.

NOV VELEPOSŁANIK USA V RUSIJI

LONDON, 19. julija. Novi veleposlanik USA v Moskvi Laurent Steinhart je prispel v Plimouth. Obiskal bo London in Pariz in se čez 14 dni podal v Moskvo.

ANGLIJA IMA PRI LETALSKI OBRAMBI 112.000 MOŽ.

LONDON, 19. julija. Reuter. Na večerji 99. artilerijskega polka je govoril vojni minister Hore Belisha o izvrstni protiletalski obrambi Anglije. Dejal je, da angleški vojni reflektorji skrbno kontrolirajo britansko nebo. Izvršene so nekatere strateške izpremembe, vsakemu orožju je odrejena posebna naloga. Pred tremi leti je imela Velika Britanija le 6000 mož v zračni obrambi v službi, danes jih šteje 112.000.

USODA ŽIDOV V PROTEKTORATU.

PRAGA, 19. julija. Po naredbi protektorja je židovskim otrokom prepovedano nadaljnje obiskovanje nemških šol v protektoratu.

FRANCO V BURGOSU

BURGOS, 19. jul. Stefani. Franco se je vrnil iz San Sebastianu, kjer je bil sprejel Ciana, v Burgos.

OMEJITEV PRIDELKA BOMBAŽA.

WASHINGTON, 19. julija. Reprezentativna zbornica je predložila Rooseveltu v podpis uredbo, s katero se prihodnje leto zniža pridelek bombaža od 12 na 10 milijonov bal.

Bouza. Zurich, 19. julija. Devize. Beograd 10, Pariz 11.74 $\frac{1}{4}$, London 20.75 $\frac{1}{2}$, New York 44 $\frac{1}{8}$, Milan 23.31, Berlin 177.80, Praga 15.12 $\frac{1}{2}$, Sofija 5.40, Budimpešta 87, Bukarešta 3.25.

Mariborska napoved. Prevladovalo bo oblačno, malo vetrovno in vroče vreme. Temperatura se bo še dvignila. Včeraj je bila najvišja temperatura 28,4, danes je bila najnižja 13,7, opoldne pa 28,6.

katere smer bodo sikhili plameni, za katero stran se bo odločila razsodnost zrelih, pa nezrelih narodov. Tedaj šele bo lahko soditi, koliko moralne opore imajo v svetu povojni »izmi« in koliko je še zdravega, resnično demokratskega nacionalizma, ki priznava brez pohlepa in zavisti tako na zunanaj kakor na znotraj življenjski prostor pod soncem, pa svobodni, neovirani razvoj vsem zrelim narodom sveta.

Doma, zadnja

Omev dr. Mac. ov n oros av

Tujci, ki so prišli v Zagreb so lahko neposredno opazovali nastop kmetskega naroda in se prepričali o discipliniranosti, ki si jo je stvoril v najtežjih dneh. Vzoren red in disciplina je morala vlti zaupanje v tujce, ki so to pot spet imeli priliko, prepričati se o zrelosti našega naroda, o njegovih sposobnostih. v miru in redu zvesti velike proslave, kakor je bila to piše »Hrvatski dnevnik«.

Dr. Maček bo obiška' Bosno

Dne 10. septembra bo dr. Maček prisostvoval otvoritvi planinske koče na Koprivnici blizu Bugojna. Ob tej priliki bo obiskal zahodno Bosno.

Dogodki bližnjih dni...

»Dogodki bližnjih dni bodo pokazali, da je individualnost hrvatskega naroda zagotovljena. Hrvati hočejo, da na tej zemlji žive složno z drugimi narodi in da skupno z drugimi gradijo državno zajedništvo« je dejal ob priliki proslave dr. Mačka v Sarajevu dr. Jurij Šutej.

Kako je bilo s centralizmom

Predstavniki centralizma in njegovi nosilci so bili v glavnem Srbi, ne samo iz Srbije, nego tudi iz drugih krajev države. Lahko rečemo, da so bili oni izven Srbije glavni krivci centralizma, tvorci njegove ideologije. Zato ni čudno, če so vse grehe metali na račun Srbijancev, čeprav so bili grešniki tudi drugod. Tako so postali Srbi, posebno v očeh Hrvatov, glavni nasilniki in tlačitelji, piše poljski sečnik »Napred«.

„Panslavizem ni utopija“

Panslavizem ne sme biti utopija, ker je to edina rešitev ne samo Slovanov, temveč tudi ostalega sveta. Vsa zgodovinska, duševna, fizična in psihična delstva, glas krvi in glas razuma, vse to kategorično zahteva ustvarjenje večnisanj vseh poštenih, pravih Slovanov. De njega ni treba da pridemo preko političnega taktiziranja in zahodnih oblik. Naš veliki filozof Masaryk nam je dal obliko, ki prihaja za nas v poštev. Vzgojimo široke sloje v panslavističnem duhu, razvijmo njih zavest. Vsak Jugoslovian, Bolgar, Čeh, Slovak, Ukrajinec, Poljak in Rus naj ve, da nam je samo v skupni pomoči in slogi rešitev. (Milan Rakočević)

Beograd — 19 milijonov izgube

Na zadnji seji beogradskega občinskega sveta so ugotovili, da znaša deficit občinske uprave 19 milijonov din. Premoženje občine znaša blizu tri milijarde din. v blagajnah je naloženih 50 milijonov din. sedanja uprava je plačala 300 milijonov din dolga.

Nemci v Bosni

»Volkstum im Südosten«, organ bivše Südmärke prinaša članke o Bosni in piše, da je bilo l. 1921. v Bosni in Hercegovini 16.471 Nemcev. Od teh jih je bilo v okraju Banjaluke 7815, Tuzle 3555, Sarajeva 3592, Travnik 1226, Mostarja 303, Bihača 321. List dostavlja, da so se mnogi Nemci že v drugem pokolenju asimilirali, le tam, kjer bivaajo zgoščeni, so ohranili svojo narodnost.

Kako je pisal dr. Nedeljković

»Nova Riječ« prinaša izveček iz članka, ki ga je v »Agrarni misli« napisal 20. okt. 1938 odstavljeni direktor Poštne hranilnice dr. Nedeljković: »Pod lažnim masko demokracije in borbe proti pravladi Srbijancev iščejo nekatere grupe politikov ne preureditev države, temveč razpad te države in stvarjanje Velike Hrvatske. In za to Veliko Hrvatsko iščejo sodelavce med srbskimi politiki, iščejo srbske glasove in srbske priče za najnesramnejše obtožbe proti srbskemu narodu... Narod naš, zberi se! Srbi skupaj, v eno fronto! Kdor bo v političnem boju stal proti svojemu narodu in prestolnici Beogradu, proti edinstvu, ta bo hujši izdajalec kakor Vuk Branković. Naj mu bo prekleto ime do zadnjega kolena.«

Krematorij v Beogradu

Gradbeni minister dr. Miha Krek je, kakor poroča beogradska »Vreme«, dal dovoljenje za gradnjo krematorija v Beogradu. Beogradsko društvo za sežiganje mrličev je že dobilo od občine stavbni prostor blizu novega pokopališča.

Novice

Slovenski železničarji najstarši v Jugoslaviji

Železnice v Sloveniji so najstarejši del jugoslovanske železniške mreže. Proga Sent Ilj—Celje je bila otvorena 1846, proga Zagreb—Sisak 1862, Beograd—Niš 1884, Dalj—Osijek 1870, Slavonski Brod—Doboj 1878. Prva železnica Dunaj—Trst je začela obratovati l. 1846, povezanost Donavskega bazena z Jadranom je po potrebah monarhije prispevala, da so Slovenci najstarejši železničarji Jugoslavije.

Kakor pri nas, so tudi na drugih starih progah po državi gospodarili in vodili le tuji. Ti so spravljali dobiček, domačine pa izkoriščali. Vodili in gradili so železnice le sebi v prid, za potrebe domačinov se niso brigali. Veliko potreb za gradnjo in vzdrževanje naših prog še danes ne in vzdrževanje naših prog še danes ne izdelujemo na domačih tleh. Tračnice, lokomotive, vagone in razne inventarne predmete uvažamo še vedno iz tujine.

Slovenske proge so bile grajene tako, da so ustrezale potrebam Dunaja in Budimpešte, le ponekod tudi domačim priklanam. Proga Dunaj—Trst se je gradila od 1846—1857. Povezala je Maribor, Celje, Ljubljano in Trst ter je bila najkrajša, najudobnejša vez Podonavja s Sredozemskim morjem. Proga Maribor—Franzenste, zgrajena 1863, je zvezala vse slovenske kraje ob Dravi, Maribor, Dravograd, Velikovec, Celovec in Beljak. Proga Pragersko—Pešta, zgrajena 1860, je zvezala Ptuj, Ormož in Čakovec z ostalo Slovenijo. Proga Zidani most—Zagreb—Sisak, zgrajena 1862, je zvezala savske kraje Radeče, Sevnico, Krško, Brežice ter Slovenijo z Zagrebom in Balkanom. Proga Sent Peter—Reka, zgrajena 1870, je dala Sloveniji najkrajšo, najcenejšo zvezo s Kvarnerom. Proga Ljubljana—Kranj—Jesenice—Trbiž, zgrajena 1870, je povezala Gorenjsko z Ljubljano in Rezijo. Proga Monakovo—Selnograd—Beljak—Jesenice—Gorica—Trst, tako zvana turska železnica, zgrajena 1906, je zvezala Goriško s Kranjsko in Koroško. Ostale lokalne proge so bile zgrajene po prizadevanju domačih čimteljev.

Po l. 1918 smo zgradili v Jugoslaviji 1430 km novih železnic. Na ozemlje predvojne Srbije odpade od tega 800 km. Železniška mreža se je v Srbiji v dvajsetih letih zgostila za 50%. Porast ni bil rentabilen, prizadeto prebivalstvo doslej še ni moglo dati zadostnega konzuma v prometu.

Tostran Save, Donave in Drine se je gradilo mnogo manj, Sloveniji manjka n. pr. ugodnejša zveza Bohinja z Ljubljano. Proga naj bi šla od Bohinjske Bele mimo Bleda in Kroke do Podnarta. Ta zveza bi približala Bohinjski kot Ljubljani za 20 km, potovanje bi bilo skrajšano za eno uro. Nova zveza iz Savinjske doline v gornjo Savsko dolino, od Sent Petra na Kamnik in Kranj bi izdatno izboljšala prometne razmere med obema pokrajinama. Ovinek preko Zidanega mosta je za Savinjsčane, ki trgujejo z Gorenjsko, preveč od rok. Maribor bi morali preko Sv. Lenarta in Slov. gorice zvezati z Ljubljano in Prekmurjem. Ovinek čez Pragersko je nepraktičen, zasilen izhod. Še vedno neodprta pokrajina Slovenije je tudi Bizelsko, ki nujno potrebuje zveze Rogatec—Brežice. Tu bi bila živahna kupčija s premogom, rudami, lesom, poljedelskimi pridelki in vinom. Krško polje in Suha Krajina sta gospodarsko že tako razviti, da bi bila proga Brežice—Novo mesto—Straža—Žužemberk—Kočevje sama po sebi aktivna (les, premog, poljedelstvo). Dalje je notranjski Kras na črti Rakek—Lož—Gerovo—Delnice že danes visoko aktiven, z gradnjo železnice bi bila eksploatacija gozdov še rentabilnejša. Notranjska bi dobila priključek na sušsko progo.

Pred l. 1918 se je v Sloveniji zgradilo povprečno na leto 16 km novih prog, po l. 1918 pa le 3 km! Do popolne nacionalne železniške mreže manjka v območju ljubljanske žel. direkcije še blizu 700 km novih prog. Neposredni naši sosedi so glede gostote železniškega omrežja daleč pred Slovenijo, na jugu države je pa narobe.

Do l. 1944 bo gotovih 1000 km novih prog v državi, med temi le 47 km proge

Črnomelj—Vrbovsko v Sloveniji. Slovenske železnice so dajale in dajejo od svojih dohodkov vsako leto okoli 40%, t. j. 150 do 200 milijonov dinarjev za potrebe drugih pokrajin. Čas bi že bil, da bi država mislila tudi na nas in nam odprla proge, ki smo jih zgoraj navedli.

Dohodki mnogih naših prog v notranjosti države so zelo majhni. Visoko aktivne so le nekatere stare proge v močno razvitih pokrajinah. Nove proge ni težko graditi, teže je najti konsumente, ki bi progo rentirali. Za dobro izkoriščanje železnic je treba močne industrije, trgovine in obrti, pa tudi poljedelstva. Če primerjamo izkoriščenost naših prog z onimi v tujini, dobimo zanimivo sliko. Leta 1937. je bilo n. pr. sprejetih na 1 km proge v Avstriji 11.400 netto ton, v Belgiji 7500, v Nemčiji 7200, bivši ČSR 5300, Franciji 4600, v Sloveniji 4400, Holandiji 4000, Švici 3800, Poljski 2800, Madžarski 2600, Italiji 2000, Bolgariji 1600 ton. Nemčija je odpravila isto leto na 1 km njenih železnic 6.2000 potnikov, Italija 5700, Madžarska 10.600, Romunija 3500, Bolgarija 2900, Grčija 9400 potnikov. Slovenija nasprotno je odpravila 11.000, zagrebška direkcija 5720, beograjska 3900, sarajevska 4150.

Kmetsko delo zasluži priznanje!

Društvo kmetjskih fantov in deklet v Sv. Lovrencu pri Ptujju je priredilo preteklo nedeljo lepo uspelo tekmo žanjic ter tako ponovno proslavilo trdo kmetijsko delo. Kljub umazani gonji z gotove strani, saj so bile celo »večernice« posvečene oskrumjenim nedelji, se je zbralo vendar dokaj lepo število ljudi, ki so s tem ponovno potrdili, da za kmetijskega človeka minevajo dnevi teme in nevednosti, v katero ga še vedno z vso silo in z vsemi sredstvi tlači posvetna in druga gospoda. Od blizu in od daleč so se zbrali okrog žitne njive tisti, ki vedo, da preživlja vse človeštvo samo delo, kateremu je treba priboriti priznanje, kajti šele potem bo naš kmet mogel priti do vsega, kar je potrebno za boljše gospodarsko in

kulturno življenje. V tem smislu so pozvali k skupnosti in k neustrašni borbi vse zbrane društveni predsednik g. Holec Franc, delegat ptujske podzveze g. Cestnik Jurij in delegat zveze g. Kreft Vlado.

Pri tekmi žanjic je zmagala Matjašič Marija; toda ne radi hitrosti, ampak radi najlepše opravljenega dela! Za nagrado je dobila lepo obleko. Drugo in tretjo nagrado (tudi obleki) sta dobili Petrovič Marija in Matjašič Julija. Ostalih 8 tekmovalk pa je bilo obdarovanih s srpi.

Po tekmi je mladina zapela in zarajala. Bilo je to neprisiljeno veselje, polno nepokvarjene odkritosti in prisrčnosti. Za lažimoralno licemerstvo, ki priznava pravico do veselja samo onim, ki trobijo v edino zveličavni rog, tu ni bilo mesta.

Kdo izmozgava našega kmeta

Največja rana naše življenjske moči je gospodarska oslabilenost podeželja, ki ga močno slabi pretirano dobičkarstvo ali mešetarstvo. Ljudje iz najrazličnejših slojev si skušajo priboriti mesto nekakšnih posredovalcev pri vnovčevanju kmetijskih pridelkov in živine. To mešetarstvo je napravilo skozi vsa povelja leta v našem kmetijstvu ogromno škodo, katera gre v milijone. Mešetarjenje se je lahko razvilo zaradi pomanjkajoče potrebne zaščite in vse pre malo razvitih združnih organizacij, ki naj bi poskrbele ugodno prodajo kmetijskih pridelkov in živine. Naš kmet in delavec sta bila prisiljena hote ali ne hote prodajati svoje pridelke in živino po sramotni ceni, če sta hotela še sploh živeti, pri čemer so ga dobičkarji izkoriščevali z nad 50% do 100% dobičkom.

Naj navedem nekaj primerov iz lanske sadne kupčije, ki je bila najbolj živahno razvita po Slovenskih gorah. Sadni mešetarji so plačevali jabolka po 2—3 din za kg, trgovcem in izvoznikom pa so jih prodajali po 4—5 din za kg. Tako so zaslužili brez vsakega večjega truda pri kilogramu 1—2 din, torej skoraj polovico od plačanega blaga. Tu pa se niti ne dotikam zaslužka trgovcev in izvoznikov. Marsikateri mešetar je z zaslužkom znatno obogatel, vse to na račun pomanjkajna našega kmeta.

Sedanje cene živine se gibljejo pri kravah po din 3—3,50 za kg, dočim so cene mesu po 8—10 din. Mlada teleta plačujejo po din 5—6, mlade vole po 2,75—4 din, telice 3—4,25, stare vole do 4,50 din, cene mesu pa se gibljejo od 8—14 din. Cene svinjam se gibljejo pri plemenih za kg žive teže 4—6 din, debele svinje plačujejo mešetarji 5—7 din, dočim so cene mesu od 14—16 din. V podobnem znosnem in za vinogradnika kvarnem stanju je trgovina z vinom, jabolčnikom, lesom, krompirjem itd. Povsod imajo

vmes svoje prste oderuški mešetarji, ki si na vse načine prizadevajo preslepiti pridelovalca.

Zato bi bilo nujno potrebno pristopiti k organizirani akciji, ki bi si nadela nalogo odstraniti kvarno prekupčevanje. Poklicane so tu v prvi vrsti že obstoječe podeželske družbe.

o. Na Bledu je v glavni sezoni vedno manj Nemcev. Med gosti je največ letoviščarjev iz naše države.

o. Banovinska cesta Lesce—Podvin bo popolnoma renovirana. Cestna dela so v polnem teku. Vozišče bo betonirano.

o. Protialkoholni počitniški tečaj za učitelje je priredila Liga proti alkoholizmu v Ljubljani. Tečaj bo trajal pet dni.

o. Zanimiv požar v Laškem. Ko so bili laški gasilci pri proslavi 70-letnice svoje čete, je nekdo pod Starim gradom zažgal leseno šupo za seno. Seveda so bili vrli gasilci takoj na kraju požara in preprečili večjo škodo.

o. Mednarodni sejem v Solunu. Naša država se bo tudi letos udeležila mednarodnega sejma v Solunu, ki bo od 10. sept. do 1. oktobra. Stroške za razstavitev vzorcev blaga v skupnem oddelku kr. Jugoslavije nosi Trgovinski muzej. Prijave je poslati na Trgovinski muzej Zavod za pospeševanje zunanje trgovine, Beograd, Miloša Vel. 29.

o. V Murski Soboti bo Grajski kino predvajal ta teden »Bregovi klčjejo«, drugi pa komedijo »Anapolis«.

Celje

c Mestna občina celjska je predložila železniški direkciji zahtevo, da namesti zapornice na nevarnem železniškem prelazu v Medlogu. Če ne bi občina s svojo zahtevo uspela, bo intervenirala pri prometnem ministru.

c Legija koroških borecev v Celju namestila v jeseni prirediti loterijo. Čisti dobiček loterije bi bil namenjen gradnji novega doma Legije koroških borecev v Celju.

Kvik

S TOPLO ALI HLADNO VODO
PROIZVAJA "UNION" ZAGREB

c Mariborski gozdovniki taborijo letos v Mozirju. Prejšnja leta so taborili na Gorenjskem. Te dni so jih obiskali celjski gozdovniki.

c Državno prvenstvo za moštva v tenisu bo vnedeljo v Celju, kjer se bosta srečala lokalna rivala Celje in Atletiki. Tekmovanje bo na igrišču SK Celja v mestnem parku ter se bo pričelo ob 7. zjutraj.

c Prišla je obiskat sina v bolnišnico in si zlomila roko. V celjsko bolnišnico je prišla svojega sina obiskat 51 letna posestnikova žena Ana Plevčakova iz Brezja pri Sv. Stefanu pri Smarju. V bolnišnici je padla v sobi na parketu in si zlomila levo roko v sklepu. Ostala je kar v oskrbi v bolnišnici.

c Popravilo ceste. Mestna občina bo pričela urejevati občinsko cesto, ki vodi od državne ceste Celje—Laško v Zgornjo Košnico proti Libojam. Stroški bodo znašali 10.575 dinarjev.

c Nesreča. 38 letni sin posestnika Ivan Rečnik iz Zepine pri Skofji vasi je pri Blagovici padel s kolesa in se poškodoval po glavi in prsih. — 46 letni mesarski pomočnik Franc Fister iz Hrastnika je padel 4 metre globoko s skednja in si zlomil nogo v sklepu.

c S kozolca je padel dninar Anton Soter iz Rečice pri Laškem. Zlomil si je pri padcu več reber in tudi drugače dobil več poškodb.

c Po zakonu o zaščiti države je bil pred okrožnim sodiščem v Celju obsojen 24 letni rudar Friderik Magajna iz Dola pri Hrastniku. Vodil je propagando za odcepjenje enega dela naše države in za priključitev k neki tuji državi.

Ptuj

p. V Bukovcih pri Ptujju se je ponesrečil Cvetko Ivan, posestnik in gostilničar. S polja je peljal poln voz detelje. Nasproti mu pripelje kolesar, in ker je imel Cvetko mlado kobilico, se mu je ta prestrašila. Hoteč prijeti konja za povodec, so ga ti dobili pod se in potegnili voz čez njega. Kolesa so mu zmečkala stopalo in piščal.

p. Utonil je v Dravi 17 letni čevljarski učenec Toplak Karel. Do sedaj ga še niso našli.

p. V Stojncih pri Ptujju se je prevrnil velik tovorni avto, naložen z blagom. Šoferju se ni zgodilo nič.

n. Za ljubitelje ptic. Društvo ljubiteljev ptic v Splitu bo to leto razdelilo med svoje člane okoli 6000 obročkov za obročkanje ptic pevk. Lansko jesen je društvo naobročkalo do 1000 ptic, od katerih so bile nekatere vlovljene celo v nordijskih državah, kakor v Švedski.

n. Poplave in pljavke prinašajo blagostanje. Rečica Norin v Srbiji je poplavlila precejšnje predele zemljišča okoli vasi Vid. Po okoličih je polno močvar, ki so pravo leglo malarije — pa tudi bogato nahajališče pijavk, ki prinašajo slomašnemu prebivalstvu vsako leto lepe dohodke. Vid in okoliške vasi izvozijo letno nad 20 kvintalov pijavk v Francijo, Italijo in Madžarsko. Vid je pa tudi edina vas v Srbiji, ki ima muzej z izkopanimi stare rimske kolonije Narone.

— Imejte vendar pamet! Malo več takta vas bi prosil...

Maribor

Pomagajte jecavcem, ki trpe velike duševne muke!

Za dosego zdravega govora jecavcev do 30. leta bo v Mariboru šestdnevni tečaj

V vsakdanjem življenju smatramo jecanje za nekaj smešnega in zabavnega. Celo v gledaliških burkah imajo »jecavci« hvalažne vloge (Vašek v Prodani nevesti). V današnji podivjani dobi, ko človeško življenje nima skoro nobene cene in so vse lepe besede o sočustvovanju več ali manj votle fraze, so jecavci še posebno hudo prizadeti. Saj največkrat ne razumejo njihovega zla niti lastni starši, ki smatrajo jecanje za grdo navado in temu primerno tudi ravnaajo z ubogim otrokom.

V resnici pa je jecanje težka duševna motnja, ki zahteva posebno skrbnega ravnanja, da jo z uspehom odpravimo. Jecavec je zelo voljan in se dostikrat preveč trudi, da bi dobro govoril. Usodno pa je zanj, da čim bolj se trudi, prej in huje mu izpodleti. Ko se taka doživetja kopičijo v njem dan za dnem in še čuti zapučenega v tej borbi celo od svojih najbližjih, na drugi strani pa vidi, da vzbuja njegov govor samo posmeh, izgubi polagoma še zadnjo troho poguma. Občutek manjvrednosti ga zajame, da se zagrenjen odmakne družbi in se klavirno prepusti vrtincu usode. Niso redki prime-

ri, da se naposled zbežan in obupan rajši odloči za beg iz življenja.

V kulturnih državah imajo za take oškodovance govora posebne šole, zavode in celo sanatorije. Z modernimi metodami dosegaajo prav lepe uspehe tudi v podeželskih tečajih, kjer dobe pacienti samo potrebna navodila za dosego zdravega govora. Tak tečaj priredi zdaj že drugič v Mariboru strokovni učitelj ljubljanske gluhošlehe g. Vilko Mazi, edini, ki se pri nas bavi z odpravo govornih motenj in ima na tem polju že bogata izkustva. Napisal je tudi poljudno znanstveno knjigo »Govorne motnje«, ki bi jo

moral poznati vsak vzgojitelj, kakor je to dejal v svoji oceni znani psihijater in univ. profesor dr. A. Šerko. Kakor smo že javili, bo vpisovanje v ta tečaj, ki bo na III. dekliški ljudski šoli v Razlagovi ulici, v nedeljo 23. julija ob 10. uri dopoldne. Tečaj bo trajal 6 dni in je namenjen zlasti jecavcem do starosti 30 let. Šolarji naj pridejo v spremstvu roditeljev, ki bodo mogli dati potrebna pojasnila. Vpisovanje in pregled logapatov je brezplačen, prispevki za tečaj pa zmerni, zato naj nihče prizadetih ne zamudi te ugodne prilike, ki je ne bo spet več let.

Državne tvornice bi cement pocenile

ALI OBČINSKE DAVŠČINE OVIRAJO GRADBENO DELAVNOST?

Po novem finančnem zakonu za prihodnje leto bi se moralo začeti z gradnjo velikih državnih tovarnov cementa. Strokovnjaški krogi pa so odločno proti gradnji državnih tovarnov ter ga utemeljujejo s tem, da je pri nas že dovolj tovarnov za cement. Industrija cementa trdi, da so visokim cenam cementa krive visoke ob-

činske in državne trošarine. Tvornice cementa prodajajo 100 kg po 33 din, kupec pa mora dati za njega 70 din. Cena 33 din je odložena že več let ter se že več let ni pomenila. Znižanje cen cementa bi se moglo doseči edino z znižanjem davščin in prevoznih tarif.

Obisk v delavnici kiparja Sojča

Oni dan sem v gradu dobil našega domačega kiparja Ivana Sojča, ko je bil ves zaverovan v restauracijsko delo grajskega stopnišča. Pristopil sem in po prijateljskem rokovalju sva že bila v zanimivem razgovoru. Naš mariborski kipar ve toliko zanimivega iz svojega 28-letnega delovanja v Mariboru. Preživel je lepe in težke čase, ki so nastopili za likovne umetnike.

Kipar in pozlatař Sojč si je leta 1911. predil v Mariboru svoj umetniški atelje. Skozi njegovo delavnico je šlo že toliko krasnih umotvorov za slovenske cerkve, gradiče, tovarne in javne ustanove. Po končanem delu v gradu me je g. Sojč povabil v svoje kraljestvo. V mističnem ateljeju je vse polno kipov, soh in reliefov. Sredi med njimi je hodil ljubeznivi kipar in mi govoril. Pripovedoval mi je o svoji mladosti, ki je bila polna uspehov, saj je prepotoval skoraj vso bivšo

Avstrijo in Nemčijo. Njegova najlepša leta pa so bila v Ulmu v Nemčiji, kjer je bil kot 25-letni mladenič pomočnik dvornega kiparja Federlina. Tam je izdelal svoje največje umotvore, ki še sedaj krasijo razne nemške dvorce. Iz te dobe mi je pokazal mnogo fotografij svojih umetniških del, ki so vredne velikega slovesa. Nihče ne bi mislil, da imamo v Mariboru takšnega strokovnjaka.

V Sloveniji pozna Sojča pač vsaka fara, saj je že skoraj povsod delal oltarje, kipe in kapelice. Poznajo ga tudi tja doli do Beograda. Tudi v Mariboru je mnogo njegovih umotvorov. Dasi že prileten, je v svojem delu še vedno mladeniški. V svoji skromnosti je pozabil povedati, da so izrekli dr. Stele in mnogi tuji strokovnjaki njegovemu delu laskava priznanja. Tudi številne diplome, ki krasijo njegovo umetniško delavnico, mi je hotel kipar zatajiti.

m. Slovensko obrtno društvo ima še nekaj prostorov na obrtni razstavi na razpolago za pomočnike in vajence, ki hočejo svoje izdelke razstaviti. Javijo se naj čimprej v zadržni pisarni v Vetrinjski ulici 11/I.

m. Posestva iz rok v roke. Tukajšnji restavratorec in posestnik Adam Črešnar je prodal restavratorki Ani Krepkovi polovico hiše na Koroški cesti 50 za 125.000 din; posestnik Martin Moškon iz Kamnice je prodal gostilničarki Ivanki Merdaus zemljišče v koroškem predmestju za din 120.000; stavbena zadruga »Stadion« je kupila od posestnika Leopolda Barte stavbišče v koroškem predmestju za din 250.000.

m. Nenavadna nesreča. Iz tovornega avtomobila, ki vozi drva izpod Pohorja je padlo poleno na mimo idočo 34 let staro delavko Barbaro Jodl iz Kralja Petra cste v Studencih ter ji zlomilo roko.

m. Še vedno padajo s češenj. Pri Sv. Petru pri Mariboru je padel s češnje 28-letni posestnikov sin Ludvik Šniet ter si nevarno poškodoval glavo.

m. Lampijone na mostu razbijajo naprej. Znova je bilo prijavljeno na policijo, da je nekdo razbil obločno električne svetiljke na državnem mostu. Zakaj?

o. Zile si je prerezala na nogi med žetvijo s srpom 44letna kmečka delavka Marija Setaričeva iz Bezene pri Mariboru. Prepeljali so jo v bolnišnico.

* Grič vabi! Mozler 10 din liter.

* Iz Bakra v Bakar. Kolonija deklic se vrača iz Doma J. S. v Bakru dne 21. julija ob 9.13 zjutraj. Starši naj svoje otroke prevzamejo na glavnem kolodvoru. Isti dan ob 17.58 potuje v Bakar mešana kolonija dečkov in deklic, ki jih je J. S. zbrala iz šol ob naši meji. Zbirališče na glavnem kolodvoru točno ob 17. uri. Jadranska straža.

Nočna lekarniška služba (od 15. do vključno 21. t. m.): Lekarna pri sv. Arehu, Glavni trg, tel. 20-05; Magdalenska lekarna, Kralja Petra trg 3, tel. 22-70.

Kino

* Esplanade kino. »Pastorka«, češki film iz življenja češkega naroda. Film, ki navduši vsakogar.

* Grajski kino. Danes revija najboljših filmskih igralcev »Melodija sveta«. Glasba, petje, ples.

* Kino Union. Do vključno četrta »Sonata ob mesečini« s pianistom Ignac Jan Paderewsky-em.

Objave VIII. Mariborskega tečaja

Najboljša vina v Jugoslaviji prideluje severovzhodna Slovenija. Znana in čislana so bila že davno pred svetovno vojno po vsej srednji Evropi in tudi drugod. Da so še vedno najodličnejša, bo pokazala tudi letošnja vinska pokušnja na VIII. Mariborskem tednu od 5. do 13. avgusta. Važna bo zlasti za vinske trgovce, gostilničarje in restavratore, ker jim bo nudila najlepšo priložnost za direktni stik s producenti teh naših znamenitih vin.

Angleški počitniški tečaj

Maribor, 19. julija. Včeraj dopoldne si je skupina angleških dijakov in dijakinj ogledala tukajšnjo tvornico mila »Zlatorog« in je vodstvo obdarovalo Angleže z okusnim zavojem mila in kreme. Preko 100 udeležencev tečaja je krenilo včeraj popoldne po krasni novi gorski cesti na 4 avtobusih do Mariborske koče, nakar so se udeleženci podali na Pohorski dom, kjer jim je mestna občina mariborska priredila zakusko. Da je zadnji oficijelni izlet tečajnikov tako odlično uspel, gre zaslužga referentu mestnega turističnega urada g. Zorzutu, ki so mu stali ob strani gg. Bezljaj, Gorjup in Pivka. Prekrasne angleške in valizijske pesmi je zapel g. prof. Roberts, sevdalinke pa gđč. Zahrija Šamič. Nato se je v imenu tečajnikov MO zahvalil direktor g. Frodsham, nakar je v posrečenih rimah odgovoril g. Zorzut na znani svoj način. V tem je počastil tečajnike v imenu občine g. podžupan Franjo Žebot, ki se je osebno pripeljal na Pohorski dom. Nato so si tečajniki ogledali še prekrasen razgled raz Sv. Bolfenk ter so se ob 20.30 vsi navdušeni nad krasoto Slovenije vrnili v Vesno.

English Summer Course

Maribor, July 19th. Yesterday morning a group of English students visited the soap producing factory ZLATOROG, where they have been offered very kindly with little gifts as a souvenir.

Maribor, July 19th. Four buses with over 100 members of the Course went yesterday afternoon to the Mariborska koča and the Pohorski dom where the municipality of Maribor gave to their honour a picnic. English students in return spelled the names of the hosts and their teachers and ended in pronouncing a toast for Yugoslavia and Great Britain. Then English and Yugoslav dances have been produced and Mr. ROBERTS sang welsh songs, whereas Miss Šamič sang Bosnian sevdalinks. Mr. Frodsham thanked to the municipality of Maribor for her kindness and was answered by characteristic poetry by M. Zorzut. At the appearing of the vice-mayor Mr. Franjo Žebot the English cheered him three times with hip, hip hurrah. Many of the members of the Course went also to Sv. Bolfenk where they had a wonderful view on Maribor. Thus the last official excursion organised by Messrs Zorzut, Bezljaj, Gorjup and Pivka end in the best joy.

Radio

Četrtek, 20. julija

Ljubljana: 12. (Plošce), 13.20 Vesel operndanski koncert RO, 19.30 Deset minut zabave, 19.40 Naši pragozdovi, 20. Plošce, 20.10 Slovensčina za Slovence, 20.30 Fantje na vasi (ljudske), 21.15 Koncert simonične glasbe, 22.15 Zvoki za oddih (RO). — Beograd: 19.05 Narodne pesmi ob spremljavi tamburaškega RO. — Rim: Wagnerjeva opera »Lohengrin«. — Budapest: 22. Deja ruskih skiadateljev Ljadova in Musorskega. — Praga: 23. Simfonični koncert. — Stuttgart: 21. Mojstrska dela (Beethoven, Verdi, Bizet, Bruckner). — Stockholm (704-426): 20.30 Večer nordijske glasbe.

Borzna poročila

Devize, Ljubljana. Uradni tečaj: London 206.12-209.32, Pariz 116.37-118.67, New York 4384.25-4444.25, Curih 995-1005, Milan 231.95-235.05, Praga 150.50-152, Amsterdam 2348-2386, Berlin 1771.12-1788.88, Bruselj 748-760. Tečaj na svobodnem trgu London 256.40-259.60, Pariz 144.81-147.11, New York 5457.91-5517.91, Curih 1237.02-1247.02, Amsterdam 2920.86-2958.86, Bruselj 930.48 do 942.48.

Elektr. Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 400-466.50, 4 odst. agrarne 61.50-63, 4 odst. sev. agrarne 60.50 bl, 6 odst. dalm. agrarne 84-85, 6 odst. begl. 86.75-87.50, 7 odst. stabiliz. 100.50 bl, 7 odst. invest. 99.50-101, 7 odst. Seligman 101 bl, 7 odst. Blair 94.50 bl, 8 odst. Blair 101 bl, delnice: Narodna banka 7350 den., PAB 208 den., Trboveljska 171-173, Guzman 40-45, Sečerana Osijek 80 den., Osijecka ljevaonica 150-154, Jadranska 320 den.

Blagovna poročila

Novosadska blagovna borza: Tendence mirna. Pšenica: stara (78-79 kg): baška, sremška, slavonska 150-152; južnoban. 150-152.50. Rž: baška 130-132.50. Ječmen: baški in sremški, 64/65 kg 140-142.50. Oves: baški, sremški in slavonski 140.12. Koruza: baška in pariteta Indija 117-118. Moka: baška in banatska »og« in »Ogg« 235-245; »2« 215-225; »5« 195-205; »6« 175-185; »7« 150-160; »8« 117-122.50. Fižol: baški in sremški beli 290-295.

Nevaren požar

V Orlici pri Marenbergu je v času popoldanskega poljskega dela začelo goreti poslopje lesnega trgovca Maksa Snobeja. Ogenj se zaradi silne vročine ni mogel omejiti ter je uničil vse poslopje, da trpi trgovec 82 tisoč dinarjev škode. Obenem so plameni uničili žito, seno, pohištvo in gotovino najemniku Francu Ledineku, ki ima pravtako 25.000 din škode.

NAMESTO V DRAVO V — NEMČIJO

Pred kratkim smo poročali, da je pustil v obdravski gostilni v Mariboru neki P. G. kolo in poslovilno pismo, v katerem je napisal, da gre v prostovoljno smrt v Dravo. Te dni pa so ga nemški izvršilni organi izročili našim oblastvom. Fant se piše Peter Golob ter ima na vesti več kriminalnih dejanj.

USODNA NESREČA Z MOTORJEM

V Vrtni ulici se je teže ponesrečil z motorjem 59 let stari krojaški mojster Friderik Dvoržak iz Pipušve ulice. Krojaški mojster si je pri nezgodi poškodoval glavo in si zlomil prsni koš. Prepeljali so ga v bolnišnico.

m. Napredovanja v učiteljski službi. Napredovali so naslednji učitelji: Ernest Vranc iz Studencev, Ivan Lovše v Mariboru, Antonija Detriani s Teznega, Ana Lapajne in Josip Mislej v Kamnici.

m. 31. do 15. avgusta bo v Ljubljani kongres vseh jug. gasilcev. Člani gasilskih edinic imajo za obisk gasilskih prireditelj pravico do četrtinske vožnje iz Maribora v Ljubljano. Gasilska četa Maribor-mesto vabi podporne člane, da se zgledajo v njeni pisarni na Koroški c. 12, kjer dobijo podrobna pojasnila.

Kultura

F. Petre: Poizkus ilirizma pri Slovencih

V zajetni knjigi na 376 straneh kvarta, ki jo je izdala med svojimi letošnjimi rednimi publikacijami Slovenska Matica v Ljubljani, je obdelal dr. F. Petre tisto važno obdobje v slovenski zgodovini med 1835. in 1849., v katerem se je dokončno odločilo vprašanje naše narodne samobitnosti. Z doslednostjo znanstvenika, ki preiskuje objektivno dobo, njene ideje, podlage, ljudi in rezultate, nam je prikazal Petre v tej knjigi nastanek ilirizma pri Slovencih in pred vsem Stanka Vraza kot njegovo osrednjo osebnost. S tem je dokončno razpršil vprašanje, ki so se pri nas sto let obravnavala več ali manj subjektivno in zavajala nove generacije bodisi v nekritično oboževanje, bodisi v brezpogojno obsojanje ilirskega gibanja ter po Prešernu »narobe Katona« Stanka Vraza. Po tej razpravi se je razblinila vsa tista mistika, v katero se je vsa stvar često zavijala, prav po ostankih vzorov dobe Kollárjevega romantičnega slovanstva.

Ilirsko gibanje je nastalo med Slovenci na Štajerskem in imelo prav med Štajerci svoje glavne voditelje, zagovornike in propagatorje, zato je Petretovo delo v splošnem prav za prav narodno-kulturna studija o slovenski Štajerski v prvi polovici prejšnjega stoletja. Kot taka je za nas v severnovzhodni Sloveniji še toliko zanimivejša in dragocenejša. Seznanja nas s celo vrsto zanimivih osebnosti, z njihovimi vzori in boji, občudovanja vrednimi napori, a tudi zablodami in neuspehi, ki so morali neizogibno slediti na neizvedljivih idealih romantičnih teoretikov zasnovani akciji. Vendar ugotavlja prav Petre, ki nikakor ni pristaš ilirizma, da je imelo ilirsko gibanje v svojih negativnih nasledkih mnogo pozitivnih koristi, brez katerih se Slovenci ne bi bili mogli tako naglo in temeljito dvigniti do sedanjega narodnega in kulturnega napredka.

Petre nam obširno in znanstveno dokumentirano prikazuje zagon in padec ilirskega gibanja pri Slovencih in vzroke, ki so privedli, oziroma morali privedi do neuspeha. Ti vzroki so v svojih temeljih docela isti, kakor smo jih mogli ugotoviti sodobniki glede vnaprej določljivega neuspeha podobnega gibanja jugoslovenstva tik pred vojno, med vojno in zlasti v poldrugem desetletju po svetovni vojni v Jugoslaviji. Kakor ilirstvo, je tudi jugoslovenstvo romantična utopija — ali pa politična spekulacija — ki se v praksi ne more uresničiti. Zato Petretova knjiga »Poizkus ilirizma pri Slovencih« ni le znanstvena studija o preteklosti, temveč tudi živa knjiga sodobnosti z vso aktualnostjo. Kot taka bo nedvomno mnogo doprinesla do likvidacije še zadnjih ostankov zablodnih misli iz preteklega doba slovenske zgodovine.

Delo je pisano, kakor že omenjeno, strogo znanstveno, je pa vendar tako na-

zorno in jezikovno tako preprosto, da bo moglo zanimati vsakega izobraženca. Za znanstvenike so pa navedeni vsi potrebni viri z vso literaturo, ki jo je avtor uporabil. Želeti bi bilo, da bi dobili podobna dela tudi o drugih gibanjih, in dobah naše slovenske preteklosti, v kolikor jih še nimamo.

k. Prevodi iz slovenskega slovstva. Rimska revija »Il Meridiano di Roma« je objavila Marije Samerjeve prevod Gradnikove pesmi »Kmet govori svoji pokojni ženi«. Revija »Crossroad for art and thought« v Clevelandu v Ameriki pa objavlja A. J. Klančarja prevod Cankarjeve črtice »Njena podoba«.

k. Ivo Andrić v nemščini. Adolf Lauser Verlag na Dunaju in v Lipskem je izdal v prevodu dr. A. Schmausa izbor novel dr. Iva Andrića, sedanjega jugoslovenskega poslanika v Berlinu. Kritika je delo sprejela z velikim zanimanjem.

k. Slovaška kulturna propaganda. Pod vodstvom Arnolda Noare priredi posebna slovaška skupina turnejo po Jugoslaviji in Bolgariji. Namen turnee bo propagirati med južnimi Slovani slovaško kulturo z recitiranjem pesmi, gledališkimi nastopi, folklornimi nastopi itd. Ali pridejo Slovaki tudi v Maribor, nam še ni znano.

k. »Hamlet« na Hamletovem gradu. Znano je, da je Shakespeare napisal svojega nesmrtnega »Hamleta« po danski pravljici kronista Saxoja in ga postavil na grad Kronborg v Helsingöru. Danci so lani pričeli prirejati meseca junija na tem gradu originalne predstave te drame z najboljšimi igralci. Letos so jih ponovili pod angleškim režijskim vodstvom in privabili tja poleg Dancov tudi veliko tujcev. Obenem so na gradu vzdali spominsko ploščo v spomin pravljicnemu »jutlandskemu princu Amlethu«. Predstave se bodo ponavljale vsako leto.

k. Thomasova jubilejna razstava. Ob stoletnici rojstva južnonemškega slikarja Hansa Thomasa so odprli te dni v Stuttgartu razstavo pokojnikovih del. Thomas spada med najpomembnejše nemške slikarje preteklega stoletja.

k. Sarajevski mesečnik »Pregled« je izdal skupni junijsko-julijski zvezek petnajstega letnika v znamenju posvetitve slovenskim kulturnim vprašanjem in slovenskemu leposlovju. V prispevkih, ki so jih napisali večinoma Slovenci, je orisan naš narodni, kulturni, umetniški in ostali položaj. Dodanih je tudi nekaj slovenskih pesmi in proznih del, vendar pogrešamo med njimi izbora iz Miška Kranjca, Iga Grudna, Vide Tauferjeve in še nekaterih, ki nikakor ne bi smeli manjkati, ako so že upoštevani tudi nekateri šibkejši. Prav isto velja za reprodukcije naših likovnih umetnikov, kjer manjkajo prva imena, kakor n. pr. Rihard Jakopič itd.

Prizori iz svetovne vojne

Jože Malenšek

Prišla pa je mobilizacija. Veliki lepaki po vseh vogalih so oznanjali, da se morajo zglasti vsi vojni obvezniki tega in tega dne pri svojih kadrih. Ista usoda je zadela tudi Andreja. Žena Barbka mu je pripravila kovčeg, povezala culico in Andrej se je odpravil na težko pot. Pred slovesom je stopil k zibelki in poljubil svojega najmlajšega, ki se mu je ljubko smehljalo in klical »Ata, ata!« stegujoč svoje ročice proti njemu. Andreju se je zalesketala solza v oči; vzel je malega v naročje, ga prižehl na srce in zaklical: »Z Bogom, Drejček, moj Drejček!« Naposled je poljubil še svoja starejša otroka, opominjajoč ju, naj bosta pridna in marljiva in naj pridno ubogata mater. Nato je stopil z ženo na pripravljen voz, ki ga je odpeljal po prašni okrajni cesti na bližnji kolodvor. Med potjo je dajal Andrej svoji ženi še različne nasvete glede otrok in posestva. »Ako bi se mi kaj pripetilo in bi me ne bilo več nazaj«, ji je dejal, »potem glej, da boš otroke dobro vzgojila in da bo posestvo lepo v redu. Ohrani ga otrokom. Zame pa zmolite tu in tam kakšen očenaš.« Barbka pa, ki ji je bilo vse polj na jok, si je pokrila lice in mu rekla: »Oh, Andrej, saj se boš

vrnil, vem, da se boš in vse bo spet dobro.« Medtem prideta na kolodvor. Še poslednji objem in poljub in Andrej se je odpeljal. Barbka je stala in gledala za njim, dokler ni izginil vlak v daljavi. Vsa srta in žalostna se je vrnila domov.

Dnevi so tekli enakomerno naprej, minilo je leto, minili sta dve, a vojna je še vedno divjala naprej. Andrej je v začetku večkrat pisal, a naposled je obmolknil. Barbko je zaskrbelo glede moža in se je obrnila na »Rdeči križ«. Dolgo časa ni dobila nobenega obvestila. Nekega dne pa dobi pismo, v katerem ji sporočajo, da je Andrej v seznamu pogrešanih in sicer od bitke pri Novem Mestu v Galiciji. Kje se sedaj nahaja in kaj je z njim, pa ji ne vedo povedati. Potrta in žalostna je hodila Barbka okrog, vendar pa je še imela iskrico upanja, da se Andrej nekega dne povrne.

Bilo je zvečer neko soboto v januarju leta 1918. Barbka je opravila svoje dnevno delo, po večerji pa je pokleknila z otroci pred domači oltarček, na katerem je brnela lučka pred očetovo sliko. Molili so rožni venec za srečno očetovo vrnitev. »Češčena Marija« se je vrstila za »Češčeno Marijo« in še in še so molili za

Tabela

za izračunavanje davka v narocni obrambni fond

je izšla v Mariborski tiskarni d. d. v Mariboru in stane ista direktno v tiskarni Din 7.— komad, pri dostavi po pošti Din 7.50. Tabele si nabavite lahko tudi pri davčnih upravah in v večjih knjigarnah.

Sport

Hrvatski klubi izključeni iz JNSa

Beograjsko »Vreme« je zadnje čase stalno prinašalo članke, v katerih je pozivalo funkcionarje JNS, naj napravijo red v našem nogometu ter, če je treba, tudi prekinejo odnose s hrvatskimi klubi. Ta list poroča sedaj, da bo padla definitivna odločitev. Kakšna bo ta odločitev je jasno, ker je JNS že razposlal klubom dopise, v katerih zahteva, da se klubi v najkrajšem roku izjavijo, če bodo sodelovali v ligi in če se hočejo pokoravati zvezinim odločitvam. V nasprotnem primeru bodo brisani iz članstva JNS-a. Na seji JNS-a se bo odločilo, ali se bo z razgovori v Zagrebu nadaljevalo, ali pa bo zveza objavila svoje odločitve. Ker klubi niso odgovorili na zvezin dopis, se zna zgoditi to, kar »Vreme« zahteva. Hrvatski sportniki pa že sedaj pravijo, da to ne bo zadnja beseda v tem vprašanju.

Beograd, 19. julija. Na seji upravnega odbora JNS-a je bilo sklenjeno, da se izključijo iz članstva JNS-a

Gradjanski, Concordia, Hašk, Hajduk, Slavija (Varaždin), Slavija Osijek, Sašk iz Sarajeva in Bačka iz Subotice.

Nacionalna liga bo štela 10 klubov. Ra-

s Prihodnjo soboto in nedeljo bodo v Zagrebu medmestne boksarske tekme med reprezentancami Zagreba in Monakovega.

s Medmestni atletski dvoboj med Zagrebom in Splitom bo v soboto in nedeljo v Splitu.

s Francoski prvak v plavanju na 400 m je postal Talli v 5.8.8, na 200 m prsno pa Cartonet v 2.53.

s Šved Jansson je na mitingu v Stockholmu naredil senzacijo, ker je na 1500 metrov v 3.53.8 porazil finski fenomen, Maekija. Madžar Szabo je bil tretji. Stenquist je skočil 7.07 m v daljavo, Tegstedt pa vrzel kopje 63.75 m.

s Damski svetovni rekord je postavil pariški ženski klub na prvenstvu francoskih atletinj v Monte Carlu na 3x800 m

Šah

Šahovski turnir za prvenstvo Maribora

V sinočnjem 10. kolu je partija Lukež ml.: Šumenjak končala remis. Eferl je v damskem gambitu proti Lukežu st. izgubil kvaliteto in s tem tudi partijo. Marvin je z ostrim napadom ter zaradi Keuševe napake dobil celo točko. Certalič je proti Mišuri v italijanski partiji prezrl figuro in kmalu nato izgubil. Babič je v končnici grozil z matom ter Vičoviču tudi dva prosta kmeta nista prinesla cele točke, marveč sta si nasprotnika točko delila. Mohorčič in Knechtl sta igro prekinila: prvi stoji malo bolj

zen tega je sklenjeno, da se ustavi delovanje zagrebskega, splitskega in osijekega nogometnega podsaveza, posli upravnih odborov teh podvez pa se prenesejo na zvezo, prav tako tudi poslovnih in kazenskih odborov. O tem bo izdan poseben pravilnik.

Redno plačujte naročnino, sicer Vam ugasne pravica zavarovanja »Večernikovih« naročnikov na

10.000 din

v 7.22.6. Prejšnji rekord so imele Italijanke s 7.32.

s Belgija je premagala v teniškem dvoboju Anglijo s 6:5. Lacroix je premagal Oniffa s 6:4, 3:6, 6:3.

s Teniška ekipa ISSK Maribora bo v nedeljo, 23. julija gostovala v Varaždinu proti tamkajšnji SK Slaviji.

s Francoski listi še veliko pišejo o polfinalu za Davisov kup med Nemčijo in Jugoslavijo. »Paris Midi« je mnenja, da bodo Nemci zmagali, če igra von Cramm. Če on ne bo igral, imamo mi prav toliko izgledov za zmago kot Nemci. Vendar pravi, da je vseeno, kdo zmaga, ker bo evropski zmagovalac itak premagan od Avstralcev, ki bodo potem igrali finale z USA v Filadelfiji.

še, ker ima dva lovca proti lovcu in konju. Prav tako sta prekinila igro Nosan in Regoršek; Nosan ima konja več Partija Gerželj:Pesek je prelozena, dr. Krulc je bil prost.

Stanje po 10. kolu: Mišura 7, dr. Krulc 6 in pol (1), Mohorčič 6 (2), Lukež st. 6, Gerželj 5 (4), Babič 5, Regoršek 4 in pol (2), Vidovič 4 in pol, Marvin 4 (1), Ketis in Nosan 3 in pol (1), Lukež ml. 3 in pol, Certalič 3 (2), Eferl 3, Knechtl 2 in pol (1), Šumenjak 2 (1) in Pesek 1 in pol (1).

svojega ljubega ateka. Mali Drejček, kateremu je bilo že 5 let, je naposled vstal in sedel na klop za zapeček. Nekaj časa je še momljal »Sveta Marija«, a je naposled trdno zaspal. Zunaj je snežilo in mrzla burja je pihala okoli voglov. Barbka je začela moliti »Lavretanske litanije«. Naenkrat nekdo močno potrka na zunanja vrata. Barbka se prestraši, ni si mogla predstavljati, da bi kdo ob tem času in ob takem vremenu blodil tod okoli. Naposled le vpraša: »Kdo je?« Zunaj se oglasi zamolkel truden glas: »Jaz, tvoj Andrej, Barbka odprl!« Vsa preseščena mu Barbka odpre in v hišo je vstopil Andrej, Levo nogo je težko vlekel za seboj in desne roke ni mogel dvigniti Barbki v pozdrav. Obraz mu je bil bled in izmučen. Od nekdanjega postavnega Andreja je ostala le še senca. Vendar ga je Barbka prisrčno objela rekoč: »In vendar si prišel, ljubi Andrej, ljubi Bog je vendar uslišal našo molitev in zopet si med nami.« Andrej sede na klop. Otroci, ki so se ga v začetku bali, so naposled le stopili bliže in ga prisrčno pozdravili. Tudi Drejček se je prebudil in stopil k očetu. Objel ga je okoli vratu in zaklical »Ata, moj ata!«. Andreju se je zarosilo oko, milo se mu je storilo pri srcu. Kot malega neboljenčka ga je bil zapustil in sedaj že hodi in skače naokrog. Gladil je svoje otročiče po kodrastih glavicah, Na-

posled se mu izvije iz srca: »Glej me, Barbka, takšen sem. Vzeli so mi nogo in roko in ne bom mogel več na delo. Veš Barbka, kam spadam? Med pohablence, kruljavce in berače, ki jih vidiš ob žegnanjih, božjih poteh in na Vse svete ob cestah miko proseč malih darov. Med tiste, za katere se ostali svet ne briga in jih motri le s pomilovalnimi pogledi, prepustčajoč jih svoji usodi. Hudo je bilo in hudo še bo za nas. Srečno sem bil preostal boje pri Premyslani in pri Grodeku, a prišla je bitka pri Novem Mjestu. Pričela se je ravno v nedeljo. Treskalo in grmelo je kakor ob najhujši nevihti. Naš polk se je razvil proti višinam v bližini trdnjave Přmysel. Rusi so nas obsipavali s šrapneli in granatami, da je bilo jo! Vrste so se redčile, vojaki so cepali drug za drugim. Naenkrat se zabliška nad našimi glavami »reske« in bilo je po meni. Obležal sem na nekem pobočju in padel v nezavest. Koliko časa sem ležal tam, ne vem. Zbudil sem se še le v neki ruski bolnišnici blizu Tarnopola, a brez roke in noge. Bil sem zelo slab in zdravniki niso upali, da bom okrevl. Naposled pa se mi je stanje le izboljšalo. Dobil sem lesono nogo in protezo na roki. Kot tak sem živel naposled v nekem taborišču blizu Nižnjega Novgoroda ob Volgi. Denarja nisem imel, da bi ti pisal in tako sem drevenel ob slabi hrani skoraj 3 leta.

Grozote in skrivnosti eksplozije v Penarandi

Svedska ima najstarši parnik na svetu

MALI OGLASI

Oglašujte v „Večerniku“